

Значення інновацій для реалізації стратегії діяльності в будівництві житла

***Торкатюк В.І., Шумаков Ф.Т., Белаи Ю.В., Прижкова О.Ю.,
Ван Чжизян, Харківська національна академія міського господарства***

Перетворення, які на сучасному етапі відбуваються в економічній та соціальній сферах країни, висувають усе більш високі вимоги до основних галузей економіки, серед яких чільне місце посідає будівельна галузь. Інтенсивний шлях розвитку країни можливий лише за умови використання досягнень науково-технічного прогресу. На сьогодні для економіки України перспективною має стати стратегія, в рамках якої можуть бути максимально реалізовані принципи інноваційного розвитку.

Упровадження інновацій у будівництво житла має стати першочерговим завданням для подальшого розвитку галузі. Влучно характеризує значення інновацій у будівництві, підтверджуючи актуальність і необхідність застосування інновацій: «... головним джерелом економічного зростання будівельної галузі в недалекому майбутньому мають стати наукові знання та їх використання, оскільки інші економічні ресурси є вичерпними... Інтелектуальний потенціал є основою економічного зростання будівельної індустрії, а також важливим фактором конкурентоспроможності будівельного бізнесу, підвищення добробуту населення України».

Інновації в будівництві житла дозволяють підвищити ефективність виробництва, якість будівельної продукції, сприяють економії ресурсів, зниженню витрат на експлуатацію будівель і споруд та вирішенню низки соціальних проблем за рахунок забезпечення населення житлом. Інновації в будівництві загалом і будівництві житла України зокрема застосовуються стихійно, без належного наукового обґрунтування. Тому розробка інноваційної моделі розвитку з конкретизацією заходів діяльності структур будівельного комплексу, які займаються саме будівництвом житла, за умови реалізації їх стратегії є необхідною для подальшого розвитку галузі країни.

Стратегія інноваційного розвитку будівництва житла України має змінитися відповідно до наявних тенденцій розвитку не тільки на загальнонаціональному рівні, але й на рівні регіонів. В Україні досить гостро постає питання нерівномірності регіонального розвитку будівництва. Найбільша кількість фахівців, які займаються виконанням наукових і науково-технічних робіт, припадає на Дніпропетровську, Донецьку, Запорізьку, Київську, Луганську, Львівську, Миколаївську, Одеську, Сумську, Харківські області, Автономну Республіку Крим і місто Київ. Аналіз науково-технічної діяльності регіонів свідчить про найбільший рівень розвитку Дніпропетровської, Донецької, Одеської, Харківської областей та міста Києва. Незважаючи на підтримку держави, у деяких регіонах України (Вінницька, Волинська, Житомирська, Івано-Франківська, Кіровоградська, Луганська, Миколаївська, Рівненська, Сумська, Хмельницька, Черкаська, Чернівецька, Чернігівська області) відбуваються процеси зниження кількості

інноваційно-активних підприємств, обсягів витрат на інноваційну діяльність, у результаті чого зменшуються обсяги інноваційної продукції, кількість упроваджених прогресивних технологічних процесів і освоєння нових видів продукції. Усе це свідчить про неефективну інноваційну політику у цих регіонах.

Внутрішніми факторами, які сприяють підвищенню ефективності інновацій, у тому числі й у будівництві, є: бажання та можливості персоналу підприємства усвідомити, оцінити й адекватно відреагувати на економічні, політичні, соціальні, технологічні зміни в зовнішньому середовищі будівельного підприємства; наявність чіткої стратегії розвитку підприємства, розробленої на довгострокову перспективу; дослідження тенденцій на ринку будівництва через розвинену систему маркетингу та збуту; постійний пошук нових ринкових можливостей. До основних факторів можна додати ще низький рівень формалізації та управлінських робіт, гнучкість управлінських систем будівельних організацій, яка включає в себе структурну, кадрову, виробничу, фінансову та маркетингову гнучкість. Слід зазначити, що без інноваційного потенціалу будівельні підприємства не можуть бути стратегічно гнучкими, а відповідно до цього конкурентно спроможними. Ефективне використання інноваційного потенціалу є одним із головних факторів, що визначають стабільність будівельного підприємства.

Реалізація будь-якого інноваційного проекту в будівництві завжди супроводжується підвищеним ступенем невизначеності, яка обумовлює несприятливі наслідки. Інноваційний проект у будівництві житла може виявитися невиправданим у технічному рівні, або ж на етапі реалізації технічно досконалий та успішний проект зазнає невдачі. Інноваційна активність будівельних підприємств стримується обмеженістю власних фінансових ресурсів, слабкою підтримкою з боку держави та високим ступенем ризику.

Досягнення будівельними організаціями найбільшого результату виробництва з використанням мінімальних матеріальних і трудових витрат, можливе за умови використання інновацій. Тобто застосування інновацій сприяє підвищенню економічної ефективності будівельної діяльності. З точки зору практики підвищити ефективність будівельного виробництва можна в тому разі, коли наукові підходи, нові ідеї в управлінні та виробництві будуть швидко впроваджуватись на підприємствах будівельного комплексу. Необхідною умовою для цього є обов'язкове врахування регіональних можливостей інноваційного характеру.

Всебічний розвиток будівництва можливий лише за умови інтенсивної інвестиційно-інноваційної діяльності в будівництві. У цьому зв'язку необхідні теоретичні та методологічні розробки з удосконалення інвестиційно-інноваційної діяльності в будівництві, які відповідають сучасним тенденціям розвитку економіки України та особливостям будівельної галузі.